

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 204/04-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. júna 2004 predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. Mileny Holíkovej, Nešťátna zubná ambulancia, R. S., zastúpenej advokátom JUDr. O. Š., Advokátska kancelária, B., ktorou namieta porušenie základných práv a slobôd zaručených čl. 11 Listiny základných práv a slobôd a čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 25. februára 2004 č. k. 10 Co 300/03-55, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MUDr. Mileny Holíkovej **o d m i e t a** pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. júna 2004 doručená sťažnosť MUDr. Mileny Holíkovej, Nešťátna zubná ambulancia, R. S. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej JUDr. O. Š., Advokátska kancelária, B., ktorou namietala porušenie základných práv a slobôd zaručených čl. 11 Listiny základných práv a slobôd a čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd (ďalej len „dodatkový protokol k dohovoru“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) z 25. februára 2004 č. k. 10 Co 300/03-55. Uvedeným rozsudkom bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) z 5. augusta 2003 č. k. 16 C 223/01-40. Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh sťažovateľky na zaplatenie sumy 224 177,80 Sk s uplatneným poplatkom z omeškania v sume 119,80 Sk denne od 8. júna 2001 do zaplatenia titulom neuhradenia faktúry za poskytovanie zdravotnej starostlivosti poistenca Družstevnej zdravotnej poisťovne Perspektíva a odporcovi náhradu trov konania nepriznal.

Sťažovateľka je prevádzkovateľkou neštátneho zdravotníckeho zariadenia, ktoré v rokoch 1998 a 1999 v súlade so zákonom č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zdravotnom poistení“) poskytovala zdravotnú starostlivosť aj poistencom Družstevnej zdravotnej poisťovne Perspektíva (ďalej len „Perspektíva“).

Podľa citovaného zákona je jednou zo základných povinností zdravotnej poisťovne uhrádzať zdravotníckym zariadeniam náklady na zdravotnú starostlivosť poskytnutú poistencom spôsobom a vo výške, ktoré určujú cenové predpisy.

Dňa 1. júla 1999 Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky vydalo rozhodnutie č. 3215/1999-A o zrušení povolenia na zriadenie poisťovne Perspektíva. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 17. júla 1999. Dňa 20. apríla 2001 krajský súd uznesením č. k. 7 K 70/01-30 na návrh likvidátora vyhlásil konkurz na majetok Perspektívy.

Pretože u zrušenej poisťovne nastala právna skutočnosť predpokladaná zákonom, a to zistenie, že z majetku Perspektívy nie je možné uspokojiť jej záväzky, sťažovateľka si uplatnila uhradenie záväzkov zrušenej poisťovne vo Všeobecnej zdravotnej poisťovni (ďalej len „VZP“) z dôvodu ich prechodu.

Z dôvodu, že VZP odmietla záväzky zrušenej poisťovne uhradiť, sťažovateľka podala okresnému súdu návrh, ktorý bol zamietnutý s odôvodnením, že je predčasný.

Následne v odvolacom konaní krajský súd rozsudkom z 25. februára 2004 č. k. 10 Co 300/03-55 rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť doručením sťažovateľke 7. mája 2004.

Podľa názoru sťažovateľky nebral krajský súd do úvahy lehotu ustanovenú v zákone o zdravotnom poistení v ustanovení § 34 ods. 6, podľa ktorej záväzky zrušenej poisťovne za poskytnutú zdravotnú starostlivosť, ktoré prešli zo všeobecnej poisťovne alebo inej poisťovne a ktoré zdravotnícke zariadenie a ďalšie zariadenie v zdravotníctve preukážu, uhrádzajú sa z vymožených pohľadávok zrušenej poisťovne a zo zdrojov ustanovených zákonom o štátnom rozpočte alebo z iných štátu účelovo určených zdrojov do 24 mesiacov od schválenia účtovnej závierky poisťovne ku dňu vstupu do likvidácie alebo do 24 mesiacov od nadobudnutia účinnosti vyhlásenia konkurzu na poisťovňu.

Z uvedeného vyplýva, že záväzky museli prejsť na VZP najneskôr vyhlásením konkurzu a poisťovňa ich mala uhradiť v danej lehote bez ohľadu na to, či konkurz skončil alebo nie.

Sťažovateľka sa domnieva, že rozsudkom krajského súdu, ktorý potvrdil rozsudok okresného súdu o zamietnutí žaloby, boli porušené jej základné práva zaručené v čl. 1 ústavy, v čl. 11 Listiny základných práv a slobôd, v čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 35 ods. 1 a čl. 20 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu k dohovoru.

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd rozhodol, že:

„Zamietnutím návrhu na zaplatenie 224.177,80 Sk s príslušenstvom rozsudkom Krajského súdu Bratislava 10 Co 300/03-55 v dôsledku aplikácie § 34 ods. 6 zákona č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na rovnosť garantovanú čl. 11 Listiny základných práv a slobôd a čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy SR, práva na podnikanie zakotveného v čl. 35 ods. 1 Ústavy, práva vlastníť majetok upraveného v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a v čl. 20 ods. 1 Ústavy SR a k prekročeniu

podmienok vyvlastnenia, ktoré sú zakotvené v čl. 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky. Zároveň došlo aj k porušeniu ustanovenia čl. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktorý je vyjadrením princípu právneho štátu.

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 25. 02. 2004, č. k. 10 Co 300/03-55 sa zrušuje.

Slovenská republika je povinná zaplatiť navrhovateľovi čiastku 95.000,- Sk k rukám navrhovateľa do troch dní odo dňa právoplatnosti z titulu primeraného zadosťučinenia.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ústavy, ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa ustanovenia § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na takéto nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodňovať.

Ústavný súd predbežne preskúmal sťažnosť sťažovateľky, ako aj rozsudok krajského súdu, ktorým mali byť porušené jej základné práva a slobody. Podľa názoru ústavného súdu nemožno dospieť k záveru, že by rozsudok krajského súdu bolo potrebné považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. V právomoci krajského súdu bolo nepochybne vyložiť ustanovenie zákona o zdravotnom poistení. Preskúmaním rozsudku nemožno dospieť k záveru, že by výklad všeobecného súdu bol z ústavného hľadiska neospravedlňiteľný a neutržateľný.

Ústavný súd vychádza z prezumpcie ústavnosti všetkých ustanovení zákona o zdravotnom poistení. Ústavný súd nemôže v rámci konania o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy skúmať ústavnosť zákonov ani ich častí, ale musí vychádzať z prezumpcie ústavnosti zákonov Slovenskej republiky.

Sťažovateľka ako fyzická osoba nepatrí k subjektom, ktoré sú aktívne legitimované na podanie návrhu na začatie konania o súlade právnych predpisov s ústavou. Taxatívny výpočet týchto subjektov je uvedený v čl. 130 ods. 1 písm. a) až e) ústavy. Z uvedeného dôvodu ústavný súd neskúmal argumentáciu sťažovateľky týkajúcu sa údajnej protiústavnosti niektorých ustanovení zákona o zdravotnom poistení.

V tejto súvislosti je nevyhnutné uviesť, že sťažovateľka nepreukázala, že by požiadavku uplatnila v konaní pred všeobecným súdom, ktorý je subjektom legitimovaným podľa čl. 130 ods. 1 písm. d) ústavy a mohol požiadať ústavný súd o preskúmanie súladu ustanovenia zákona o zdravotnom poistení s ústavou.

V súlade s doterajšou judikatúrou ústavného súdu tento nie je v zásade oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade o uplatňovaní zákonov viedli k danému rozhodnutiu, ani skúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil.

Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách.

Z uvedeného postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutia všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo alebo samotným rozhodnutím, došlo k porušeniu základného práva alebo slobody.

Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a teda z úradného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02 a iné).

Napadnutý rozsudok krajského súdu nie je zjavne svojvoľný a neodôvodnený, krajský súd zistil skutkový stav a tento aplikoval na relevantnom ustanovení platného práva, pričom svoj postup v odôvodnení riadne vysvetlil.

Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť.

Z uvedeného dôvodu je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, keď nie je daná právomoc všeobecných súdov (II. ÚS 13/01).

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. júna 2004